

ճան Զարչը թիւ 29 . և ամեն գրովա-
ճառայ քով:

—Երաման Արքայի հաղ-
թերէնէն, պուքէն Զաթր հաղթ-
թի հաճանէ թարափընտան, պիւրնեհի
ընթացէն պիւր գըթա Օսմանի նըշա-
նը գիշանը իթա օլունմուշ տուր:

—Իսթանպուլ սոգազարընէ կիճէ-
լերի կազ իլէ թէնվիր գըլընճաղընը
պունտան ագտէմ պիւրիւրմիշ իտիք:
Պուքէն արընտն մալիւմաթա նէզա-
րէն, կազխանէ ինտիգուլէ տիշարը-
նընտա ինչա օլունտարագ, Շէհիր էմա-
նէթի մարիֆէթի իլէ, լազըմ կէլէն
մահէլէր, սահիպէրինին հիւսնի ըն-
գալարըլա սաթըն ալընաճագ վէ կազ
պորուտըր, պիւրնեհի ըստտէ տէ շըմէն-
աթըթի թարիֆընտէն պտշլաեարագ:
Սիրքէնի, անտէն թըրաժիլաթարի-
քիլէ, էնիպ վէ Ագարաթ վէ պիւ-
թաւն ալմաւն եօլարըլա շոսէ թարիգ-
լէր եարըլարագ, ըստագան իպթիտա-
սընտա սոգազար կազ իլէ թէնվիր ի-
տիլէճէք տիր:

—Պահրիէն նագըրը վաշա հագըթ-
լէրի, կէլէն կիւն ղըրիւր սէֆինէլէրի
կէօզտէն կէլիտիքլէրի սըրատա, մէզ-
քիւր սէֆինէլէրին, Պողագ իշինտէն
տիշարը չըգըպ, Արմաթրօն թօրալը
իլէ պիւր աթէշ թալիմի իճրա իթմէ-
լէրին էմր իթմիշ տիր:

—Կէլէն կիւն, էնիք ճամի ճիւլըն-
տա թըրաժիլաթարապսը կիթալի
սըրատա միւշթիւրիւրտէն պիւրի տիշա-
րը աթըլարագ եկըն տիշիւպ պաճագ-
լարը գէտէլէնտիլիւնտէն, եագընտա
պուլունտան պիւր էնգալանէնէ կէօ-
թիւրիւրմիշ վէ պաճագլարը պաղաւն-
տըգտան սոնրա խաթաթալանէնէ նագը
օլունմուշ տուր:

—Վիլէնա սէֆի Պապուլի ըշա
հագըթլէրի, իթիմաթնամէլէրին կէ-
լէն ճումա իթմէսի կիւնիւ ալագ իթմիշ
օլունգըլընտան, պու կիւնիւրտէ
սալպը մէմուրիլէթիւրինէ աղիմէթ ի-
տէճէքլէր վէ թունա թարիգի իլէ գա-
րանթիւնա պուլունտուղունտան, թը-
րիէսթէ թարափընտան կիտէճէքլէր
տիր:

—Կէլէն ճումա կիճէսի, Չէնկէլ քէօ-
յիւնտէ վագը ըստ քիլիսէսինէ խըր-
պըզ կիւրիպ, կիւմիւշ տալի հէրնէ քի
վար իսէ, քիլիսէ էսվապարը իլէ պէ-
րապէր սիրգաթ իլէմիշ տիր:

Գիլիսէ տէրունիտէ եաթան պէք-
ճիլէրտէն չիւրհէ օլունտարագ, իսթին-
թագա չէքիլիւր վէ խըրպըլըլարը-
նը իգըրա իլէսինէր իլին Պապը զապ-
թիւնէ մահպէսխանէսինէ աթըլըլար
տիր:

ԻԼԱՆԸ ՐԵՍՄԻ

Թըրապըն վիւտէթի ճէլիւսի հէ-
վալիւնտէն վէ Սամսունտան պիւր թա-
գըմ ըստ ֆալիւտալարընէ, Գաթգա-
սիտա հիճրէթ իթտիքլէրին տալի
էլըրագ հալաթստէն պաղըլարընտա
կէօրիւնէ շալիաթ իւզէրինէ, մահէլի
հիւքիւմէթի մարիֆէթիլէ իճրա իթ-
տիլիլէն թահգըգաթա նէզարէն, վա-
գաա ճանիկ սանճաղը թէպալի խը-
րիւթիւնիւտէն, պաղը քէսաթըն պուն-
տան ագտէմ ըստ մէմուրիլէթի քի-
րա իթմիշ օլունգըլարը վագը իսէ տէ,
պիւր սէնտէն պէրու պու կէօնա նագը
ու հիճրէթ վուգու պուլմաթըր կիպի,
պէր վէշի մուհարըր ագտէմէ կի-
տէնիւր տալի, իզարը նէտաթէթ վէ
բէշիւմա իլէ ալմաթ իթմէկէ պաշա-
աղըլարը անշալըմը օլմաղլէ, իւնը
քէշիլիւթէ միւպատէթէ գըլընտը:

ԻՍԹԱՆԳՈԼ ՎԷ ԼՏԻՐՆԷ, ՎԷ ԿԷԼԷՊՈ
ԼՈՒ ՎԷ ՊԷԼՈՎԱ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼՈՒՆՈՒՆ
ՐԷՍՄԻ ԳԻԼԵԱՏԸ

Բուճէլի տէմիր եօլարը գուճըն-
եաթը, իսթանպուլտան Պէլօվաեա գա-
տար եթըրլան տէմիր եօլուն ընտի
գիւշաթընա, սատրագա հագըթլէ-
րին իլէ վիւքէլալի ֆիլիսա վէ մէմու-
րինի ագա հագաթաթընէ էքսէրէսի-
նի, վէ պուրա դագէթալարընտան պա-
ղըլարընէ միւտիլիւրինի վէ պաղընա
էճնէպի դագէթալարընէ մուխպիւրի-
լինի տալէթ իլէմիշ տիր:

Մահը հալին 1708-ի տէ, սապահըն
սաաթ ալթընտան պաշաեարագ,
դալէթլէ կուսթօլու սուրէթտէ թէգ-
եհն գըլընմը օլուն Սիրքէնի իսթէլէսի
ըսթասիոնտան պիւր չօգ ատամ տօլ-
մագտա իտի: Սաաթ եհտի ըստտէլէ-
րինտէ, վիւքէլա վաթօրու, եթըրլան-
տէ սատրագա հագըթլէրի, վէ ահ-
քիւմա տալիէն նագըրը Միտհաթ բա-
շա, վէ թիւաթէթ նագըրը Մահմուտ
բաշա, վէ մալիէն նագըրը Համաթ բա-
շա, վէ մէարիֆի ումուսիէն նագըրը
ճէվտէթ բաշա վէ տէֆէթըր խագա-
նի նագըրը Գիւսնի բաշա, վէ Գապու-
լի բաշա վէ Շուրալի տէվլէթ ագաթըն-
տան իսթալի բաշա, վէ Գիւսնի պէյ,
վէ Շուրալի լալէթէթ ագաթընտան
Նուսուֆ պէյ, վէ Չէհիր էմինի Ալի
բաշա, վէ ալմաթի տիլմէն հիւսնեհի-
լէնտան պէյ վէ ումուրու նաթիւս միւս-
թէշարը Գաթի պէյ վէ Շուրալի տէվ-
լէթ պաշարը քիւթիլի իզգէտալի պէյ
հագաթաթը վէ սալի պիւր չօգ մէմու-
րին պուլունտուղու հալտէ, իսթէլէն
եանաթը:

Բուճէլի տէմիր եօլարը սահիպի իթի-
եաթընէ պիւրաթէրի պարոն տը Հիւր-
գուճընտան պիւրիւրմիշ խաթմէլէ-
րի էթրաֆընտա պուլունտուղու հալ-
տէ, ըսթասիոնտէ գաթուսու էնիւն-
տէ, սատրագա հագըթլէրին գա-
պուլ իլէտի, Սալի տալէթլէրին ի-
շինտէ իտիլէր տէմիր եօլուն պաշ միւ-
թէթլէրի Մ. Վէլէն, վէ թէքիլի եօ-
լուն տիւրէթթօրու Մ. Գոթթըր վէ քէն-
տի պաղընա միւհէնտիլէրի, վէ Մ.
Գուսնուսիւն վէ Բարնիս Էֆէնտի, վէ
լա թիւրքիլի վէլէն Հէրըլա վէ Պաթի-
րէթ դագէթալարընէ տիւրէթթօրալը
վէ լէվլէթ թալմըն մուհարիլէրին-
տէն պիւրիսի, վէ Աթանա Րէօթըր—
Հալմըն տէնտէթօսու Մ. Լան, վէ
Շուրալի տէ Տէպա դագէթալարըն
մուխպիւրի Մ. Եօթթըր, վէ Նուէլ
Բըրէս Լիպը զագէթալարըն մուխպիւրի
Մ. Վիլմա վէ լէտէթստան Պէլօվա-
գէթալարընէ մուխպիւրի Մ. Վիլմա
վէ Մ. Բըլէյ, վէ Մ. Չէթի, վէ Ֆի-
նաւա դագէթալարըն մուխպիւրի Մ. Գո-
մէնտէ:

Սատրագա հագըթլէրի կէլի կէլ-
մէզ, քօնուն գուրպան իտիլպ աթէթ-
տէն օլուն սուտ օգուստու:

Պատէհու պարոն Հիւր, Չաթը հագ-
րէթի Շահանէնի ընթիւպիւնէ մալ-
սուս օլուն գաթարը սատրագա հագ-
րէթլէրին սէյր իթտիլէրի. մէքըրը
գաթարըն թէգիլիւթըն վէ կիւզէլ-
լիլի կէօրէնիլէ հէյրան օլունտար:

Պու աթա, Պէլօվաեա գաթար պիւր
լիթտէ կիտիպ կէլմէք իւզըն գուճըն-
եա թարափընտան թուլթուլմիշ օլուն
պիւր թագըմ ալէա մուլիլա, Սուլթա-
նըն մարընը վէ Օսմանը պէսթէլէրի
չալմագտա իտի:

Սաաթ եհտի պուլունտու, սատրա-

գա հագըթլէրի, սալա հէյնէթիւնտէ
օլուն մախսուս վալուն վէ տալէթլի-
լէր տիլէր վալունտարա ընթիւպ օլունտա-
տան սոնրա, եօլա չըգաթ իշարէթի
վիլիլտի:

Լօգօմթիլ, եօրաթը վէ իշէթլէ
թէրթիպ օլունմուշ կիւրանտա վէ սան-
ճագլար իլէ տօնաթըլմը իտի Գաթար
եօլա չըգաթընտա, եօլուն իքի թա-
րափընտան գաթարագ կէլմիշ օլուն պիւր
չօգ սէյրիլէր, վէ Սիրքէնի իսթէլէ-
սինտէն եհտի Գուշէ ըսթասիոնտան
գաթար եօլա իւզէրինտէ պուլունտան է-
հալի, «Բաթիլաշըմ չօգ եաշա» պաղ-
ըլմը տիր:

Մաթըր քէօլիւնտէ, Ալիսթէֆանօս-
տա, վէ Գիւլիւք Չէքմէճէտէ էվլէր
կիւրանտա վէ սանճագլարա թէգիլի
գըլընմը վէ մէքըրը վաթուլարըն է-
հալիսի, գաթար կէլիլիլտէն, «Եա-
շաթըն Լան» պաղըլմագ իշին չէտիտ
պիւր արգու իզգար իտի իտի:

Պատէհու, Գիւլիւք Չէքմէճէտէն
Համաթ քէօլիւնտէ տօղու վաթըլար, պու
իքի մահէլէրին պիւրի պիւրինտէն օլուն
ուզգըլը 29 քիլօմէթրօ տուր:

Համաթ քէօլիւնտէն Չաթալմաեա
գաթար, 19 քիլօմէթրօ օլունպ, արա-
գիսի չօղուգ զէր իտիլմէթի, ֆագաթ
ալ մէսքեանը տուր:

Չաթալմաեա պաշաեարագ եօլ-
իւպագաթաեա տօղու չըգար. Գա-
պաթմաեա Չաթալմա ըսթասիոնու-
նա գաթար 14 քիլօմէթրօ տուր. օրա-
տան Սինէքիլի տօղու եօթար չըգար.
Սինէքիլի, իսթանպուլ վէ իտիլիլէ եօ-
լունտէն էն եիւքսէք մահէլիլ տիր: Սի-
նէքիլի ըսթասիոնտան վաթը օլուն-
մագտան, իսթանպուլ վէ ճիւլարա-
րըն պարաթարըն հիւսնեհիլարընտան
մուհագաթ իթմէք իշին Գաթարէնիլ-
տէն Մաթարա տէնիլիլէ գաթարին-
չա օլունմուշ օլուն Անաթաա տուլա-
րընէ էսէրլէրի կէօրիւնիւր:

Գաթարագաթան 22 քիլօմէթրօ մէ-
սաթէտէ օլուն Սինէքիլիտէն, տէյիլ տ-
ղա, իլա չալը չըրըր իլէ տօղու վէ
ալա զէր իտիլմէթի թէքլէր կէօրիւ-
նիւր:

Եօլուն իւզէրինտէ պուլունտա, կիւ-
զէլէն ինչա օլունմուշ օլուն քեաթիլի
ըսթասիոնտար, Օսմանը սանճագլարը
իլէ տօնաթըլմը իտի Եօլուն թաթիլի-
նէ մէմուր օլուն ամէլէլէր, վէ պէք-
ճիլէր վէ գաթարըլմըլար, քէօլիլէր
կիպի էլէրինտէ իշէք տէմէթլէրի
թուլթուլմը տիր:

Սինէքիլիտէ մէքթէպ շալիլտէրի
սըրա իլէ տիլիլմիշ օլունգըլարը հալտէ,
գաթարըն վիսուլիլտէ Չաթը հագըթ-
թի Շահանէնէ իտիլպալէն տուլար
օգուստու տուր:

Պատէհու, Սինէքիլիտէն 21 քիլօմէթ-
րօ մէսաթէտէ օլուն Չէքմէք քէօլիւն-
տէ պուլ օլունտու: Պուրաթա մէմէթթէթ
թէպալիլի սուրէթ իտէր. չէօլլէ քի
պաղը եհտէ գէր իտիլմիշ թօրալար
վէ աղաճար կէօրիւնիւր: Չէքմէք քէօ-
յիւ եօլուն սալ թարափընտա վէ եա-
գընտա վագը տուր:

Նաթըր քի իսթինտէն տալի տնալը-
լըր, մէքըրը քէօլտէ Չէքմէք ի-
գաթմէ իտէրլէր, Չաթալմաեա ի-
տիլիլէ գաթար օլուն մահէլէրտէ
Չէքմէքլէր էթթէ պէրի եանըլմըլար
տուր:

Գաթար, սոնրաեա, Չօրուտա տօղ-
ու եօլունտէ իլէրի վաթըլարը, Չէք-
մէք քէօլիւնտէն 24 քիլօմէթրօ մէսա-
թէտէ օլուն Չօրու ըսթասիոնտան

պիւր քաշ տագըլա ուզգըլարտա, պիւր
չօգ աթա կէօրիւլտա, պուլունտա
ու թաալիլ օլունմաեա շաեան եհրիլի
արապալարընա պիւրիշ օլունտարը
հալտէ չօգ ուզգըլարտան կէլմիլէր ի-
տի: Էօլլէնէ եագըն Չօրուեա վաթը
օլունտա, Չօրու էհալիսին կէօրմիւշ
օլունտա հագըլարը, տօղուսու բէք
միւքմէլ սուրէթտէ իտի:

Միւսիլմա վէ խիլիլթան մէք-
թէպլէրին շալիլտէրի, իւնիֆօրմա
րուպա կիլիմիշ օլունտարը վէ էլլէ-
րինտէ իշէք տէմէթլէրի պուլունտու-
ղու հալտէ, եօլուն իքի թարափընտա
սըրա իլէ տիլիլմիշլէր, վէ պուլունտըն
արագաթնտա, էհալի տօնաթըլմը քէ-
րէվէթլէր իւզէրինտէ վէ արապա վէ
թաալիլտար իլինտէ վէ եօլունտար
թաալ իթմիլէր իլին գուրուլմուշ օ-
լուն կիւզէլ չաթըրըն էթրաֆընտա ճէմ
օլունտէ իտի:

Էհալիլ պէլտէ տալի, քէնտի թա-
րափընտան, կուսթօլու սուրէթտէ ի-
քինի պիւր շաթըր հագըլարմը, վէ
պու շաթըր դալթիլէ պէեաղ պէգտէն
թէրթիպ իտիլմիշ վէ եհլիլ եաթարագ-
լարա եաթըլմը կիւրանտա վէ իշէք
տէմէթլէրի իլէ թէգիլի գըլընմը ի-
տի: Սատրագա հագըթլէրի, գա-
թարտան աշաղը ինտիլիլտէ, Չօրու-
նուն հիւքիւմէթի մահէլիլտէսի, վէ
շաթըրը գաթուսու էնիւնտէ, պէեաղ
էպիւլէլէր կիլիմիշ վէ ումուլարըն-
տան աշաղը եհլիլ վէ գըրմըլը թիւ-
աթմը օլուն ըստ մէքթէպի գըլ շա-
կիլտէլէր թարափընտան գապուլ օ-
լունտու. մէք ումա շալիլտէլէր,
քէնտի վաթուսիլէրի էնիլէրինտէ պու-
լունտուլու հալտէ, գաթը շահանէնէ
խիլթապէն պէսթէլէր օգուստու:

Պուրաթա, 100 Նէֆէր տալէթլիլտէ
միւքմէլ պիւր զիւտէթ քէլիլտէ օ-
լունտա, թաալ վագթիլ, իսթանպուլ-
տան պիւրիլտէ կէլէն մուլիլա պիւր
թարափտա շալտըլը հալտէ, տիլէր
թարափտան տա շոնուլար կիւթթէ
օգուլար իտի: Հէր քէսին եիւզիւ
կիւլմէքտէ, վէ պուլունտ, տէյիլ պիւր
ընտի զիլիլթ, իլա, էհալիլին, թէ-
գաթալիլ վէ սէտտէթի հալլէրինի
մուհիպ օլաճագ օլուն տէմիր եօլուն
ինչաթը հագըլտա զաթը հագըթլէրի
շահանէնէ թէքլէքիլ իլլէմէք իլին
կիւլիլա օլունտա գաթար իպարէթ օլ-
ունտու կէօրիւնիւր իտի: Եօլուն իւզէ-
րինտէ հէր եհտէ էհալիլին, հիւքմ-
տարալը հագըլտա իզգարը թէքլէք-
քիւր իլլէտիլլէրին, քէմալի մէմու-
նիլէթլէ միւհաթտէ իլլէմիլիլ տիր:

Էհալիլին պուլ տուլղուսու, սատրա-
գա հագըթլէրին իւզէրինէ զիւտա-
տէսիլլէ թէքսիլ իտիպ, էհալիլին նէ-
նէ իհթիլաթը պուլունտուղու, վէ
մէքթէպլէրի նէ հալտէ օլունտուղու,
կիւլէր եիւզիլիլաթլէ սօղուպ սիւալ
իտէր, վէ թէքիլիլտէյի ումուլիլտէ վէ
քէնտի սէտտէթի հալլէրինին ինթիլա-
րըն շալըլարագըլը վաթ պուլուն-
տու իտի:

Պուրաթագա, Չօրուտան թէք-
ֆուրտալընտ գաթար պիւր տէմիր եօլ-
ինչա օլունտաղը սէօլլէմէքտէ օլ-
ունտուղու պէեան իտէրիլ:

Մէքըրը թէպալիլտէ ֆիլիլին իճը
օլունտաղա, մէքըրը իքի չէհրիլէ-
րին, զիւտաթիլլէ քէպիլ էհէմիլիլթ
իտէճէյի շիւրհէտէն միւսթաթընի տիր:

Սատրագա հագըթլէրին վիւք-
թիլ ֆիլիլա հագըլարմըլմը վէ սալիլ
տալէթլիլլէրին ընթիւպ օլունտարը

